

BASIN BÜLTENİ

İstanbul, 20 Ekim 2022

Başarılı Büyükşehir ve İl Belediyeleri, İnsani Gelişme ve Sürdürülebilir Kalkınma Endeksi (İGE/SKA) Lansmanında Duyuruldu!

İNGEV, yerel yönetimler için hazırladığı İnsani Gelişme ve Sürdürülebilir Kalkınma Endeksini (İGE/SKA) yayınladı. Rapor bu yıl Büyükşehir Belediyelerine ek olarak İl Belediyelerini de kapsadı. İGE/SKA Lansmanı ile 2021 endeks sonuçlarını açıklayan İNGEV, insani gelişmede başarı gösteren Büyükşehir ve İl Belediye Başkanlarına çevrim içi bir lansman ile ödülleri verdi.

Toplantının açılışı ve genel değerlendirmeyi İNGEV Başkanı Vural Çakır yaparken, araştırmanın başlangıç yılı olan 2016'dan beri akademik koordinasyonu da yürüten Prof. Dr. Murat Şeker, İGE/SKA araştırma yapısını anlattı. Etkinliğin önemli aşamalarından biri de "Yerel Yönetimlerde Sürdürülebilir Kalkınma" Paneli idi. Panele UNDP Türkiye Mukim Temsilcisi Louisa Vinton, Sabancı Üniversitesi İPM Direktörü Prof. Dr. Fuat Keyman, SKD Türkiye Yönetim Kurulu Başkanı Ebru Dildar Edin katıldı. Panelistler, "insani gelişme ve sürdürülebilir kalkınmada yerel yönetimlerin rolü", "erdemli şehir ve yeni yerellik", "kentler ve döngüsel ekonomi" gibi üç kritik alanda konuşarak, yerel yönetimlere yeni yol haritaları çizdiler. Uzmanlar Cenk Ozan ve Berna Yaman da endeks sonuçları hakkında bilgi paylaştı.

İGE/SKA (İnsani Gelişme ve Sürdürülebilir Kalkınma Endeksi) Çalışması Hakkında:

İNGEV yerel düzeyde insani gelişmenin desteklenmesi için çalışmalarını genişletiyor.

İnsani Gelişme ve Sürdürülebilir Kalkınma Endeksi, yerel düzeyde insani gelişmenin yönlendirilmesini amaçlamaktadır. Yerelleşmenin giderek arttığı günümüzde, insani gelişmeye etki eden yerel politika araçları da çeşitlenmektedir. Veriye dayalı yönetim araçlarının mikro ölçekte yerel yönetimler tarafından etkin kullanılması, başta merkezi yönetimler olmak üzere diğer paydaşlar tarafından da desteklenmesi yaşam kalitesini yükseltmektedir. İNGEV günlük hayata etki yapabilecek yönetilebilir değişkenleri önemsemektedir ve 2016 yılından itibaren İnsani Gelişme Endeksi- İlçeler (İGE-İ) çalışmasını yürütmektedir. Bu yıl ise İGE-İ çalışmasının yanı sıra, büyükşehir ve il belediyelerinin verilerinin analiz edildiği İGE/SKA (İnsani Gelişme ve Sürdürülebilir Kalkınma) modeli geliştirilmiş ve İGE/SKA ile yerel ölçekte insani gelişme ve sürdürülebilir kalkınmanın izlenmesine yönelik bir adım daha atılmıştır.

İGE-SKA 2021 Raporu ve Endeksi Büyükşehir ve İl Belediyelerinin faaliyet gösterdiği 81 ili kapsıyor.

İGE/SKA olarak adlandırılan “İnsani Gelişme ve Sürdürülebilir Kalkınma: Yerel Yönetimler” Raporu, büyükşehir ve il belediyelerinin faaliyet gösterdiği 81 ili kapsama almıştır.

Bu yıl ilk kez yürütülen İGE/SKA Çalışması 9 alt endeks ve 519 değişkenden oluşuyor.

İGE/SKA modeli değişkenlerinin belirlenmesi sürecinde literatür taraması yapılmış, BM Sürdürülebilir Kalkınma göstergeleri ve TÜİK Sürdürülebilir Kalkınma Göstergeleri 2010-2019 çalışmaları ile Kalkınma Bakanlığı tarafından geçmiş yıllarda açıklanmış olan İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırmaları incelenmiş ve il düzeyinde küresel olarak tavsiye edilen göstergeler ve ikame göstergeler analiz edilerek İGE/SKA modeli geliştirilmiş ve Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ile uyumlaştırılmaya çalışılmıştır.

Bu bağlamda belirlenen **519** değişken, **Eşitsizliklerin Azaltılması, Nitelikli Eğitim, Sağlıklı ve Kaliteli Yaşam, Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar, Sürdürülebilir Çevre ve Enerji, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme, Güvenli Şehir ve Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı** olmak üzere 9 alt endekte gruplandırılmıştır. Yerel yönetim faaliyet raporları ve stratejik planlarının detaylı incelenmesi, merkezi istatistiklerin toplanması, belediye web sitesi ve sosyal medya hesapları analizi ile birlikte, toplam 16 konuda “gizli vatandaş” senaryoları ile belediyelere başvurulmuş ve cevap verme düzeyleri endekse dahil edilmiştir.

İGE/SKA 2021 Büyükşehirler endeks sıralamasında İstanbul ilk sırada yer almıştır.

İstanbul'u Ankara, Antalya, Eskişehir ve İzmir izlemiştir. Sıralamada öne çıkan diğer iller ise Muğla, Kocaeli, Denizli, Balıkesir ve Bursa'dır.

ENDEKS SIRASI	İL	İGE/SKA-BÜYÜKŞEHİRLER Genel Endeks
1	İstanbul	62.43
2	Ankara	58.99
3	Antalya	57.48
4	Eskişehir	56.57
5	İzmir	55.94
6	Muğla	54.28
7	Kocaeli	54.22
8	Denizli	53.20
9	Balıkesir	52.90
10	Bursa	51.80
11	Samsun	51.65
12	Konya	51.59
13	Trabzon	50.97
14	Aydın	50.88
15	Mersin	50.51
16	Sakarya	49.39
17	Ordu	48.73
18	Tekirdağ	48.62
19	Erzurum	48.50
20	Adana	47.77
21	Kayseri	46.69
22	Malatya	46.57
23	Gaziantep	45.74
24	Manisa	45.13
25	Hatay	44.22
26	Kahramanmaraş	43.62
27	Van	42.49
28	Diyarbakır	42.14
29	Şanlıurfa	40.93
30	Mardin	38.72

Büyükşehirler arasında ana endeks ölçeğinde en yüksek skor 62,43, en düşük skor 38,72, ortalama skor ise 50,57'dir. Ortalamanın üstünde 14 büyükşehir yer alır iken ortalamanın altında kalan büyükşehir sayısı 16'dır; bu büyükşehirler sırasıyla, Mersin, Sakarya, Ordu, Tekirdağ, Erzurum, Adana, Kayseri, Malatya, Gaziantep, Manisa, Hatay, Kahramanmaraş, Van, Diyarbakır, Şanlıurfa ve Mardin'dir. Endeks sıralamasında ilk onda yer alan büyükşehirlerin bölgelerine bakıldığında Karadeniz, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinin temsil edilmediği gözlenmektedir.

İGE/SKA Ana Endeksinin yanı sıra 9 alt endeks yer alıyor.

İGE/SKA 2021 Endeksinde toplam sonuçları oluşturan Ana Endeksin yanı sıra yerel yönetim faaliyetlerinin yönlendirilmesinde önem taşıyan 9 alt endeks yayınlanmaktadır. Bunlar, Eşitsizliklerin Azaltılması, Nitelikli Eğitim, Sağlıklı ve Kaliteli Yaşam, Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar, Sürdürülebilir Çevre ve Enerji, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme, Güvenli Şehir ve Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı.

Bu endekslerde **ilk 5 sırada** yer alan Büyükşehirler ise şöyledir:

İGE/SKA Büyükşehirler Eşitsizliklerin Azaltılması Endeksi

ENDEKS SIRASI	İL
1	İSTANBUL
2	ANKARA
3	ŞANLIURFA
4	KONYA
5	MERSİN

İGE/SKA Büyükşehirler Güvenli Şehir Endeksi

ENDEKS SIRASI	İL
1	KAHRAMANMARAŞ
2	ANTALYA
3	KOCAELİ
4	BALIKESİR
5	SAKARYA

İGE/SKA Büyükşehirler İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme Endeksi

ENDEKS SIRASI	İL
1	ANTALYA
2	İSTANBUL
3	MUĞLA
4	ANKARA
5	AYDIN

İGE/SKA Büyükşehirler Nitelikli Eğitim Endeksi

ENDEKS SIRASI	İL
1	ANKARA
2	ESKİŞEHİR
3	MUĞLA
4	TRABZON
5	DENİZLİ

İGE/SKA Büyükşehirler Sağlıklı ve Kaliteli Yaşam Endeksi

ENDEKS SIRASI	İL
1	ANKARA
2	İSTANBUL
3	ANTALYA
4	ESKİŞEHİR
5	SAMSUN

İGE/SKA – Büyükşehirler Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı Endeksi

ENDEKS SIRASI	İL
1	İSTANBUL
2	KOCAELİ
3	İZMİR
4	BURSA
5	BALIKESİR

İGE/SKA – Büyükşehirler Sürdürülebilir Çevre ve Enerji Endeksi

ENDEKS SIRASI	İL
1	İSTANBUL
2	İZMİR
3	MUĞLA
4	ANKARA
5	KONYA

İGE/SKA – Büyükşehirler Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar Endeksi

ENDEKS SIRASI	İL
1	İSTANBUL
2	ANKARA
3	İZMİR
4	ESKİŞEHİR
5	BURSA

İGE/SKA – Büyükşehirler Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Endeksi

ENDEKS SIRASI	İL
1	DENİZLİ
2	ANTALYA
3	ESKİŞEHİR
4	ANKARA
5	İSTANBUL

İGE/SKA 2021 Endeksi, Büyükşehirlerin gelişim göstermesi gereken alanları ortaya koyuyor.

Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar, Sağlıklı ve Kaliteli Yaşam, Güvenli Şehir ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği alanları büyükşehirlerde ortalama değer en yüksek olduğu alanlardır. Ortalamanın düşük olduğu alt endeksler ise Eşitsizliklerin Azaltılması, Sürdürülebilir Çevre ve Enerji, İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme, Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı ve Nitelikli Eğitimdir. Öte yandan minimum değerler açısından bakıldığında ise Sürdürülebilir Çevre ve Enerji, İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme, Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı ve Nitelikli Eğitim en düşük performans gösterilen ve büyükşehirlerin insani gelişme ve sürdürülebilir kalkınma açısından daha fazla çalışma yürütmesi gereken alanlardır.

İGE/SKA 2021 İller endeks sıralamasında Çanakkale ilk sırada yer almıştır.

Çanakkale'yi, Edirne, Isparta, Yalova ve Sivas izlemiştir. Sıralamada öne çıkan diğer iller ise Nevşehir, Afyonkarahisar, Bolu, Kütahya ve Düzce'dir.

ENDEKS SIRASI	İL	İGE/SKA-İLLER GENEL ENDEKS
1	Çanakkale	59.24
2	Edirne	57.51
3	Isparta	55.27
4	Yalova	55.24
5	Sivas	54.56
6	Nevşehir	54.16
7	Afyonkarahisar	53.57
8	Bolu	53.55
9	Kütahya	53.03
10	Düzce	52.24
11	Uşak	51.79
12	Kırklareli	51.46
13	Elazığ	50.66
14	Amasya	50.62
15	Erzincan	50.44
16	Kastamonu	50.39
17	Giresun	50.26
18	Çorum	50.20
19	Tokat	50.06
20	Burdur	49.76
21	Karabük	49.64
22	Rize	49.62
23	Tunceli	49.39
24	Adıyaman	48.30

25	Karaman	48.18
26	Bilecik	48.06
27	Kırşehir	47.89
28	Zonguldak	47.82
29	Sinop	47.61
30	Niğde	47.29
31	Artvin	47.09
32	Kırıkkale	46.58
33	Çankırı	46.43
34	Aksaray	46.29
35	Yozgat	46.18
36	Bartın	45.94
37	Kars	45.69
38	Osmaniye	44.30
39	Bingöl	44.28
40	Batman	44.24
41	Kilis	43.70
42	Bitlis	43.10
43	Gümüşhane	42.91
44	Bayburt	42.60
45	Ardahan	42.00
46	Muş	41.32
47	Siirt	40.43
48	Iğdır	39.40
49	Şırnak	39.28
50	Ağrı	38.76
51	Hakkari	36.49

İller arasında ana endeks ölçeğinde en yüksek skor 59,24, en düşük skor 36,49, ortalama skor ise 47,86'dır. Ortalamanın üstünde 27 il belediyesi yer alır iken ortalamanın altında kalan il belediyesi sayısı 24'tür. Endeks sıralamasında ilk onda yer alan il belediyelerinin bölgelerine bakıldığında Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinin temsil edilmediği gözlenmektedir.

İGE/SKA Ana Endeksinin yanı sıra 9 alt endeks yer alıyor.

İGE/SKA 2021 Endeksinde toplam sonuçları oluşturan Ana Endeksin yanı sıra yerel yönetim faaliyetlerinin yönlendirilmesinde önem taşıyan 9 alt endeks yayınlanmaktadır. Bunlar, Eşitsizliklerin Azaltılması, Nitelikli Eğitim, Sağlıklı ve Kaliteli Yaşam, Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar, Sürdürülebilir Çevre ve Enerji, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme, Güvenli Şehir ve Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı.

Bu endekslerde **ilk 5 sırada** yer alan il belediyeleri ise şöyledir:

İGE/SKA İller Eşitsizliklerin Azaltılması Endeksi

ENDEKS SIRASI	İL
1	KÜTAHYA
2	AFYONKARAHİSAR
3	ÇANAKKALE
4	EDİRNE
5	TOKAT

İGE/SKA İller Güvenli Şehir Endeksi

ENDEKS SIRASI	İL
1	ARTVİN
2	KIRŞEHİR
3	BİLECİK
4	AMASYA
5	KIRKLARELİ

İGE/SKA İller İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme Endeksi

ENDEKS SIRASI	İL
1	ÇANAKKALE
2	NEVŞEHİR
3	YALOVA
4	EDİRNE
5	BOLU

İGE/SKA İller Nitelikli Eğitim Endeksi

ENDEKS SIRASI	İL
1	TUNCELİ
2	ÇANAKKALE
3	ISPARTA
4	EDİRNE
5	BURDUR

İGE/SKA İller Sağlıklı ve Kaliteli Yaşam Endeksi

ENDEKS SIRASI	İL
1	ISPARTA
2	EDİRNE
3	BOLU
4	ELAZIĞ
5	BATMAN

İGE/SKA İller Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı Endeksi

ENDEKS SIRASI	İL
1	SİVAS
2	ÇANAKKALE
3	ZONGULDAK
4	ELAZIĞ
5	YALOVA

İGE/SKA İller Sürdürülebilir Çevre ve Enerji Endeksi

ENDEKS SIRASI	İL
1	ÇANAKKALE
2	SİVAS
3	AFYONKARAHİSAR
4	YALOVA
5	ISPARTA

İGE/SKA İller Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar Endeksi

ENDEKS SIRASI	İL
1	AFYONKARAHİSAR
2	SİVAS
3	YALOVA
4	ÇORUM
5	ÇANAKKALE

İGE/SKA İller Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Endeksi

ENDEKS SIRASI	İL
1	DÜZCE
2	YALOVA
3	BOLU
4	ÇANAKKALE
5	GİRESUN

İGE/SKA 2021 Endeksi, İllerin gelişim göstermesi gereken alanları ortaya koyuyor.

Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar, Nitelikli Eğitim, Sağlık ve Kaliteli Yaşam, Güvenli Şehir ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği alanları illerde ortalama değer en yüksek olduğu alanlardır. Ortalamanın düşük olduğu alt endeksler ise Eşitsizliklerin Azaltılması, Sürdürülebilir Çevre ve Enerji, İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme, Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapıdır. Öte yandan minimum değerler açısından bakıldığında ise Eşitsizliklerin Azaltılması, Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar, Sürdürülebilir Çevre ve Enerji, İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme, Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı, Nitelikli Eğitim ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği en düşük performans gösterilen ve büyükşehirlerin insani gelişme ve sürdürülebilir kalkınma açısından daha fazla çalışma yürütmesi gereken alanlardır.

Çalışmayı uzmanlardan oluşan bir proje ekibi yönetiyor.

İNGEV Başkanı Vural Çakır'ın genel desteği ile yürüyen projenin rapor yazımını bu alanda birçok çalışmaya da imza atan İstanbul Üniversitesi Şehir Politikaları Uygulama ve

Araştırma Merkezi Direktörü Prof. Dr.Murat Şeker yapmaktadır.

Proje ekibinde istatistik analizler için İNGEV uzmanları yer almıştır. Bunun yanı sıra, bu yılki çalışmanın saha veri toplama ve veri işlemlerini Acsight Cloud4Feed gerçekleştirmiştir.

İNGEV Hakkında

İNGEV, İnsani gelişme için referans kabul edilen bağımsız bir sivil toplum kuruluşu olmak vizyonuyla hareket eder ve savunuculuk, araştırmalara dayanan sosyal politika önerileri ve uygulama projeleri yaparak insani gelişmeye katkıda bulunur.

İNGEV, kimseyi arkada bırakmama hedefiyle özellikle hassas grupların yaşam standartlarını geliştirmeye odaklanır. Öncelikle düşük gelirlilerin, kadınların, çocukların, mültecilerin ve iklim değişikliğinden zarar görenlerin sürdürülebilir geçim kaynaklarına sahip olmaları ve erişimi için çalışır.

Etkin sonuçlar almak için her düzeyde karar verici ile, merkezi ve yerel yönetimle iş birliği yapar. İNGEV ayrıca insana yakışır iş ve ekonomik büyüme, cinsiyet eşitliği, eşitsizliklerin azaltılması, sorumlu tüketim-üretim ve iklim eylemi başta olmak üzere sürdürülebilir kalkınma hedeflerini ve insani gelişmeyi savunmayı başlıca misyonu olarak görmektedir.